

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – एप्रिल्- २०१७

कक्षा – शास्त्रीतृतीयवर्षम्(SEM-6)

प्रश्नपत्रम् – 5

गुणाङ्काः - ७०

विषयः – नव्यन्यायः

CC-3.6.11

समयः - :

दिनाङ्कः -

(सिद्धान्तलक्षणम्)

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

- : १ कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या कार्या । ८
१. न च संसर्गाभावविशेषोऽत्यन्ताभावः" इति संसर्गाभावं व्याख्यात।
२. 'गवात्यन्ताभावानधिकरणत्वादि'ति दीधितिं स्पष्टं व्याख्यात।
३. संसर्गाभावं व्याख्यात।
- प्रश्नः २ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य विषये विस्तृतव्याख्या देया। ८
१. 'अथ यदा गोत्वम् तदा गौः' इति दीधितिं यथा गदाधरि व्याख्यात।
२. प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नस्येति कूटघटितलक्षणं सगदाधरीं प्रतिपादयत।
- प्रश्नः ३ अधस्तनेषु कस्यचित् एकस्य टिप्पणी कार्या। ४
१. सिद्धान्तलक्षणं कस्मिंश्चित् स्थले समन्वयं कुरुत।
२. 'सम्बन्धभेदेन प्रतियोगिता न विशेषणीया'।
- प्रश्नः ४ पञ्च प्रश्नाः लघूत्तरैः समाधेयाः। ५
१. कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यत्र प्रतियोग्यनधिकरणं किम्?
२. सिद्धान्तव्याप्तेः दीधितेर्लक्षणं किम्?
३. जातौ जातिस्वीकारे को दोषः?
४. अत्यन्ताभावः कः?
५. मणिकारो सिद्धान्तलक्षणं किम्?
६. दीधितिकारस्य नाम किम्?
७. सिद्धान्तलक्षणे प्रथमद्वितीययत्पदाभ्यां किं ग्राह्यम्?
- द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)
- प्रश्नः ५ कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या लेख्या। ८
१. संयोगेन गगनादेरपि द्रव्यत्वव्याप्यत्वं इति दीधितिं व्याख्यात।
२. अन्योन्याभावोऽपि प्रतियोग्यसमानाधिकरणः इति दीधितेः तात्पर्यं व्याख्यात।
३. 'सम्बन्धभेदेन प्रतियोगिता निवेष्टनीया नवे'ति व्याख्यात।
- प्रश्नः ६ कस्यचिदेकस्य विस्तृतव्याख्यां कुरुत। ८
१. प्रतियोग्यनधिकरणस्य कल्पत्रयनिवेशनप्रकारं यथा गदाधरि व्याख्यात।
२. यत्किञ्चिद्व्यक्त्यवृत्तिप्रतियोगिसामान्यकत्वं कुतः कुत्रविशेषणीयमिति दीधितिं

	विवृणुत।	
प्रश्नः ७	कस्यचिदेकस्य विषये टिप्पणी लेख्या।	४
	१. कालो घटवान् महाकालत्वादित्यत्र अव्याप्तिवारणम्।	
	२. अव्याप्यवृत्तिसाध्यकसद्धेतौ अव्याप्तिवारणं कुरुत।	
प्रश्नः ८	निम्नप्रश्नेभ्यः पञ्चानामेकवाक्येन उत्तरं लिखन्तु।	५
	१. संयोगः कुत्र भवति? कुतः?	
	२. आत्मत्वाभावः कालिकसम्बन्धेन सिद्ध्यति न वा?	
	३. असद्धेतोः उदाहरणं ददत?	
	४. महाप्रलयः कः?	
	५. समवायेन ज्ञानाधिकरणं किम्?	
	६. कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यत्र प्रतियोग्यनधिकरणं वृक्षोपि कथम्?	
	७. साध्यतावच्छेदकसम्बन्धः कः?	
	तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)	
प्रश्नः ९	निम्नाङ्कितेभ्यः द्वयोः व्याख्या कार्या।	८
	१. अत्यन्ताभावस्य कालमात्रावृत्तित्वप्रसङ्गः व्याख्यात।	
	२. विशिष्टस्य शुद्धादनतिरिक्तत्वम् व्याख्यात।	
	३. पर्याप्तिसम्बन्धेन द्वित्वसाध्यकद्रव्यत्वहेतौ अतिव्याप्तिमुपपादयत।	
प्रश्नः १०	निम्नलिखितयोः कस्यचिदेकस्य विवरणं लिखत।	८
	१. लक्षणे स्वरूपसम्बन्धविशेषरूपाभावस्य आवश्यकत्वं यथा दीधितिं व्याख्यात।	
	२. साध्यतावच्छेदकसाम्बन्धसामान्ये यत्किञ्चिद्व्यक्त्यनुयोगिकत्वोभयाभावं निवेश्य सर्वत्र समन्वयं दर्शयत।	
प्रश्नः ११	एकस्य टिप्पणी कार्या।	२
	१. प्रतियोग्यसामानाधिकरण्यम्।	
	२. सामानाधिकरण्यम्।	
प्रश्नः १२	प्रदत्तेषु द्वयोः एकैकवाक्येन उत्तरं लिखत।	२
	१. अतिव्याप्तेः लक्षणं किम्?	
	२. दीधितेः व्याख्या का?	
	३. लक्षणस्य का आवश्यकता?	

समाधानानि

प्रश्नः - ४

१. गुणः।
२. प्रतियोग्यसमानाधिकरणयद्रूपविशिष्टसमानाधिकरणाभावप्रतियोगितानवच्छेदको यो धर्मः तद्धर्मावच्छिन्नेन येन केनापि समं सामानाधिकरण्यं तद्रूपविशिष्टस्य तद्धर्मावच्छिन्नयावन्निरूपिता व्याप्तिः।
३. अनवस्था दोषः।
४. त्रैकालिकसंसर्गावच्छिन्नप्रतियोगिताको अभावः।
५. प्रतियोग्यसमानाधिकरणयत्समानाधिकरणात्यन्ताभावाप्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नं यन्न भवति तेन समं तस्य सामानाधिकरण्यं व्याप्तिः।
६. रघुनाथशिरोमणिः।
७. हेतुसाध्यौ ग्राह्यौ।

प्रश्नः - ८

१. द्रव्येष्वेव, द्रव्ययोरेवेति नियमात्।
२. न सिद्ध्यति।
३. धूमवान् वह्नेः।
४. सर्वभावकार्यध्वंसः।
५. आत्मा।
६. प्रतियोगिवैयधिकरण्यानिवेशे, अग्रे वृक्षः कपिसंयोगी मूले न इति नियमेन।
७. येन सम्बन्धेन साध्यं पक्षे वर्तते स सम्बन्धः साध्यतावच्छेदकसम्बन्धः।

प्रश्नः - १२

१. लक्ष्यवृत्तित्वे सति अलक्ष्यवृत्तित्वम्।
२. गादाधरी।
३. यथार्थज्ञानाय।